

NAANTALIN VELKUAN VÄHÄMAAN SAAREN SIJOITTUVAN RAKENNUS- PAIKAN LUONTOARVOJEN PERUSSELVITYS 2020

Rantatädykettä kasvaa alueen itäreunan rantavyöhykkeellä

Sisältö

1. Johdanto.....	3
2. Aineisto ja menetelmät.....	3
3. Tutkimusalue.....	4
4. Tulokset.....	4
4.1. Alueen yleiskuvaus ja luontotyytit.....	4
5. Yhteenveto.....	6
6. Lähteet ja kirjallisuus.....	7
7. Liitteet	8

1. Johdanto

Lauri Haukka tilasi kesällä 2020 Suomen Luontotieto Oy:ltä Naantalin Velkuan Vähämaan saareen sijoittuvan rakennuspaikan luontoarvojen perusselvityksen. Tehtävän yhteyshenkilönä on tilaajan puolella toiminut Lauri Haukka ja Suomen Luontotieto Oy:ssä Jyrki Matikainen.

2. Aineisto ja menetelmät

Tutkimusalueelta (karttaliite 1) selvitettiin Luonnonsuojelulain tarkoittamat suojeltavat luontotyypit (Luonnonsuojelulaki 1996/1096, 29§), Metsälain tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäristöt (1996/1093, 10§) ja Vesilain (Vesilaki 587/2011) suojelema pienvesikohteet, kuten lähteet ja purot. Selvitys sisälsi myös uhanalaisten luontotyyppien (Raunio ym.) inventoinnin. Maastotyöt toteutettiin Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohjeen (Pääkkönen 2000) mukaisesti.

Luontotyyppiselvitys, jonka yhteydessä etsittiin myös uhanalaisia putkilokasvilajeja, tehtiin 9.8.2020. Selvityksen maastotöistä vastasi FM, biologi Jyrki Matikainen Suomen Luontotieto Oy:stä. Raportin taittoi Eija Rauhala. Selvityksessä käytetyn karttamateriaalin luovutti tilaaja käyttöömmee. Ennen maastoinventointia selvitettiin onko alueelta olemassa aiemmin julkaistua luontotietoa. Aluetta lienee tutkittu laajempien selvitysten yhteydessä, mutta nyt tutkitulta alueelta ei ole olemassa julkaistuja havaintoja esim. uhanalaisesta lajistosta.

*Alueen itäreunan ranta-
vyöhykettä*

3. Tutkimusalue

Suunniteltu rakennuspaikka sijaitsee Naantalin Velkuan Vähämaan saaren pohjoisosassa. Rakennuspaikka sijoittuu pienen niemen kärkeen siten että tontin pohjois- ja itäreuna rajautuvat mereen ja muu osaat joko rakennettuihin tontteihin tai metsäalueeseen. Koko tutkimusalue on kapeaa rantavyöhykettä ja sähkölinjauraa lukuun ottamatta hoidettua talousmetsää.

Kasvimaantieteellisesti alue kuuluu hemiboreaaliseen vyöhykkeeseen, jota myös tammi-vyöhykkeeksi kutsutaan. Tammi-vyöhykkeelle tyypillisiä ympäristöjä ovat jalopuulehdot sekä runsaslajiset niityt. Tutkimusalueella ei ole jalopuulehtoja eikä niittyjä, eikä edes tammen (*Quercus robur*) taimia havaittu alueella.

4. Tulokset

4.1. Alueen yleiskuvaus ja luontotyytit

Tutkimusalueen (karttaliite 1) länsiosa on melko tiheäpuustoista mänty-kuusivaltaista mustikkatyytin kangasta. Puusto on keski-ikäistä tai nuorta ja alueella näkyy vanhoja kantoja. Aluspuustossa kasvaa jonkin verran hieskoivua (*Betula pubescens*) ja pensaskerroksessa esiintyy heikkokuntoisia katajia (*Juniperus communis*) ja jonkin verran pihlajaa (*Sorbus aucuparia*). Aluskasvillisuuden ehdoton valtalaji on mustikka (*Vaccinium myrtillus*) ja valtalajistoon kuuluu myös puolukka (*Vaccinium vitis-idaea*) ja metsälauha (*Deschampsia flexuosa*). Alueella on yksi pienialainen notkelma, jossa kenttäkerroksessa esiintyy sulkasammalta (*Ptilium crista-castrensis*) ja näillä kohdin aluskasvillisuuden lajistoon kuuluu myös metsätähti (*Trintalis europaea*) ja käenkaali (*Oxalis acetosella*). Tontin itäosa on länsipuolta karumpaa ja metsätyyppi on puolukkatyytin karua kangasta. Puolukkatyyppiä esiintyy erityisesti alueella kulkevan

Alueen länsiosa on tuoretta mustikkatyytin kangasta

sähkölinjan alla ja sen vieressä. Puusto on lähes puhdasta männikköä ja pensaskerroksessa kasvaa yksittäisiä katajia. Aluskasvillisuuden valtalajiston muodostavat puolukka, kanerva ja metsälauha. Sähkölinjan alla kasvaa muutamien kohdin kultapiiskua (*Solidago virgaurea*) ja alueella on myös pieni variksenmarjakasvusto (*Empetrum nigrum*).

Alueen pohjoisreunan rantavyöhyke on hyvin samanlaista koko tontin alueella. Rantavyöhyke muodostuu veteen saakka ulottuvasta silokalliosta, jossa ei juuri mitään kasva. Ranta on syvä eikä uposvesikasveja tai kelluslehtisiä kasveja esiinny alueella. Alueen itärantaa reunustaa noin 5 metrin levyinen järviruokovyöhyke (*Phragmites australis*). Tämän vyöhykkeen ja rikkonaisen kallion väliin jää terassimainen alue jossa kasvaa rantavyöhykkeen peruslajistoa kuten rönsyrölliä (*Agrostis stolonifera*), meripunanataa (*Festuca rubra* var. *arenaria*), suolavihvilää (*Juncus gerardii*), syysmaitiaista (*Leontodon autumnalis*), rantatädykettä (*Veronica longifolia*), pietaryrttiä (*Tanacetum vulgare*) ja meriputkea (*Angelica archangelica* ssp. *litoralis*). Niittymäinen alue on hyvin kapea ja epäyhtenäinen.

Tontin pohjoisranta on kallioista

5. Yhteenveto

Tutkimusalueella ei ole Luonnonsuojelulain 29§ mukaisia suojeltavia luontotyypppejä, eikä Vesilain (Vesilaki 587/2011) tarkoittamia suojeltavia pienvesiä. Myöskään Metsälain 10 § mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä ei alueella ole. Alueella ei esiinny uhanalaisia tai suojeltavia luontotyypppejä (Raunio ym. 2008). Alueella ei ole pysyvän pesän rakentavien petolintujen pesiä eikä esim. haahkan keväisiä pesäkuoppia havaittu alueella. Lepakoille sopivia talvehtimispaikkoja, kuten luolia tai syviä louhikoita ei alueella esiinny, eikä rantavyöhykkeellä ole viitasammakoille sopivia kutupaikkoja. Alueella ei ole perinnebiotooppeja, eikä vanhaan asutukseen viittaavaa kasvilajistoa (arkeofyyttejä) havaittu alueella. Alueen puusto on pääosin nuorta ja aluetta on hoidettu talousmetsänä.

Tontin poikki kulkee sähkölinjaura

6. Lähteet ja kirjallisuus

- Airaksinen, O. & Karttunen, K. 2001: Natura 2000 -luontotyyppiopas. Ympäristöopas 46, 2. korj. painos, Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Geologian tutkimuskeskus GTK 2018. Maaperäkartta 1:20 000/1:50 000 ja kallioperäkartta 1:200 000. <http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara>
- Heikkinen, R. & Husa, J. 1995: Turun ja Porin läänien arvoluokkien 5 ja 6 kallioalueet. Suomen ympäristökeskus Helsinki
- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Laaka-Lindberg, S., Anttila, S. ja Syrjänen, K. (toim.). 2009. Suomen uhanalaiset sammuat. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Ympäristöopas. 347 s.
- Lehtomaa, Leena 2000: Varsinais-Suomen perinnemaisemat. Lounais-Suomen ympäristökeskus. 429 s.
- Leivo, M., Asanti, T., Koskimies, P., Lammi, E., Lampolahti, J., Mikkola-Roos, M. & Virolainen, E. 2002: Suomen tärkeät lintualueet FINIBA. BirdLife Suomen julkaisu (No 4). 142 s. BirdLife Suomi. Suomen ympäristökeskus
- Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehtikustannus. Tapio. Hämeenlinna.
- Mossberg, B. & Stenberg, L. 2005: Suuri pohjolan kasvio. Tammi. Helsinki.
- Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.
- Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.). 2008. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 8/2008. Osat 1 ja 2. 264 + 572 s.
- Ryttäri, T. & Kettunen, T. 1997: Uhanalaiset kasvimme. – Suomen Ympäristökeskus. Kirjayhtymä Oy. Helsinki.
- Ryttäri, T., Kalliovirta, M. & Lampinen, R. 2012 (toim). Suomen uhanalaiset kasvit. Tammi, Helsinki
- Saario, Tapio 1998: Varsinais-Suomen ja Satakunnan luontoselvitykset. Bibliografia. Lounais-Suomen ympäristökeskus. 96 s.
- Silkkilä, O. & Koskinen, A. 1990. Lounais-Suomen kulttuurikasvistora.
- Sierla L., Lammi, E., Mannila, J. ja Nironen, M. 2004. Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö -sarja, nro 742. Ympäristöministeriö, Helsinki 2004. 113 s.
- Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA -menettelyssä ja Natura -arvioinnissa. Ympäristöopas 109. Suomen ympäristökeskus.
- Valkama, Jari, Vepsäläinen, Ville & Lehikoinen, Aleksi 2011: Suomen III Lintuatlas. – Luonnontieteellinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö. <http://atlas3.lintuatlas.fi>. ISBN 978-952-10-6918-5. Sähköinen versio.
- Valtion ympäristöhallinnon ympäristötietojärjestelmä.
www.karttapaiikka.fi
- Hatikka-tietokanta. Luonnontieteellinen keskusmuseo

7. Liitteet

Karttaliite. Tutkimusalue

